

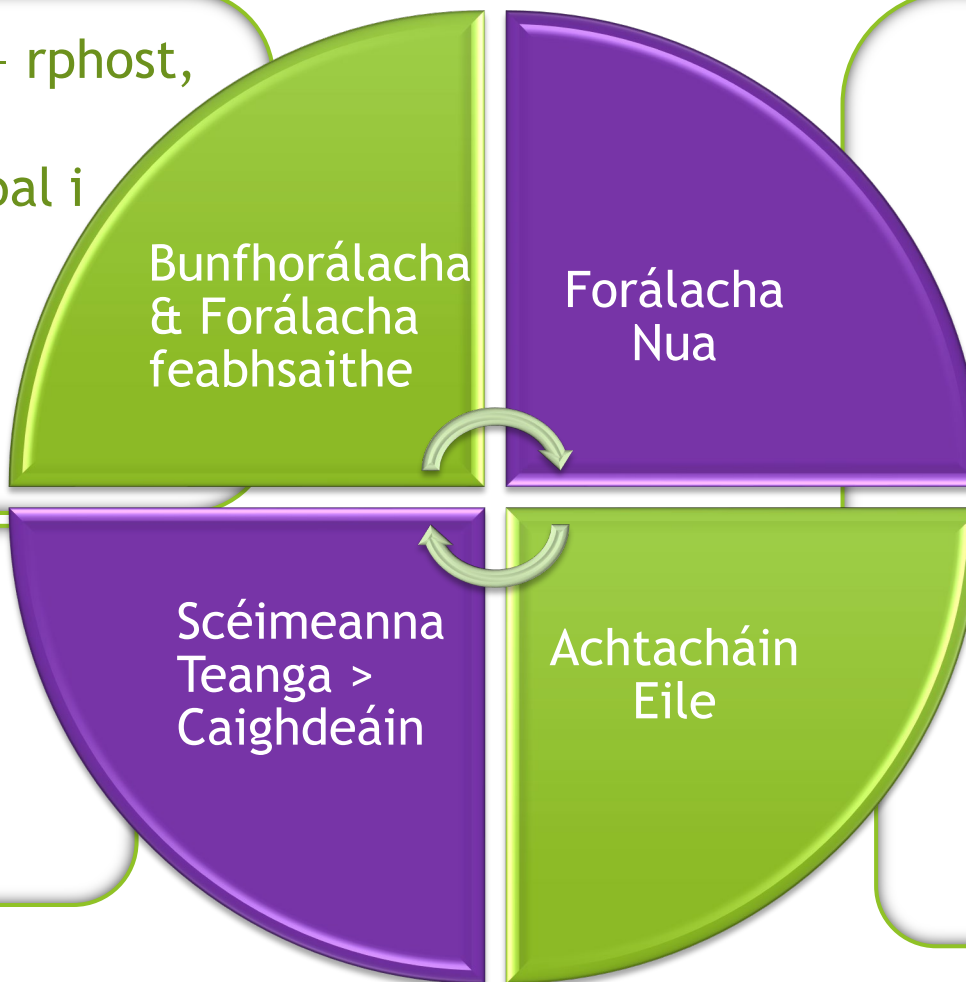

Achtanna na dTeangacha Oifigiúla

Creat Reachtaíochta Teanga & Oibleagáidí

- Cumarsáid i scríbhinn - rphost, na meáin shóisialta & cumarsáid leis an bpobal i gcoitinne
- Rialacháin – C, S & FTB
- Foilseacháin
- Logainmneacha

- Seirbhísí ar líne
- Seirbhísí cuntair
- Seirbhísí teileafóin
- Suíomhanna gréasáin
- LPT Gaeltachta

- Ainmneacha, seoltaí, teidil
- Síneadh fada & TFC
- Foirmeacha Oifigiúla
- Lógónna
- Earcaíocht & Inniúlacht Teanga
- Fógraíocht
- Feidhmíocht agus cuntasacht
- Seirbhísí Dírithe ar an bPobal

- An tAcht Oideachais, 1998
- Acht an Gharda Síochána, 2005
- An tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2000
- An tAcht Craolacháin, 2009

Cumarsáid i Scríbhinn

Acht 2003

- ▶ Rphoist, litreacha - freagra dlite sa teanga oifigiúil chéanna
- ▶ Cumarsáid i scríbhinn leis an bpobal i gcoitinne -
 - ▶ i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla

Acht 2021

- ▶ Na meáin shóisialta cuimsithe - freagra dlite sa teanga oifigiúil chéanna
- ▶ Cumarsáid i scríbhinn leis an bpobal i gcoitinne (lena n-áirítear margaíocht phoiblí ghinearálta/shonrach) -
 - ▶ i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla

Na Rialacháin

Stáiseanóireacht agus Comharthaíocht

Beidh an téacs i nGaeilge:

- ▶ Ann ar dtús
- ▶ Chomh feiceálach, sofheicthe agus inléite céanna
- ▶ Ní bheidh na litreacha sa téacs Gaeilge níos lú ó thaobh méide
- ▶ Cuirfidh sé an fhaisnéis chéanna in iúl
- ▶ Ní dhéanfar focal sa téacs Gaeilge a ghiorrú mura bhfuil sé seo déanta sa téacs i mBéarla

Fógairtí taifeadta béil, stáiseanóireacht and comharthaí

- ▶ Is i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla, a bheidh siad.

Foilseacháin

Oibleagáidí Reatha:

- ▶ Aon cháipéis ina bhfuil tograí beartais phoiblí
- ▶ Aon Tuarascáil Bhliantúil
- ▶ Aon Chuntas Iniúchta nó Ráiteas Airgid
- ▶ Aon Ráiteas Straitéise (faoi bhrí an Achta um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí, 1997)
- ▶ Aon doiciméad a bheidh forordaithe ag an Aire

Tá fógraíocht curtha faoin mír seo san Acht leasaithe.

Ainmneacha, seoltaí, teidil

- ▶ Ní mór do chomhlachtaí forordaithe a chinntiú go ndéantar ainm duine a thaifeadadh agus a úsáid i gceart.
- ▶ Féadfar seirbhísí comhlachtaí poiblí a shonrú le hordú ón Aire.
- ▶ Caithfidh córais TFC deimhin a dhéanamh de go ndéantar ainm, seoladh nó teideal duine i nGaeilge a thaifeadadh agus a úsáid go cruinn:
 - Síneadh fada, cás uachtair & cás íochtair: Mícheál Ó Dúill, Gráinne Ní Mháille
 - Teideal (nó gan aon teideal): An tUasal Marcas Ruiséal, Éilís Uí Chróinín
 - Foirmeacha athartha nó máthartha áirithe: Séamas Mhicil Tom, Bríd Róise Rua
- ▶ Treoirínte arna bhfoilsíú ag an Aire.

Foirmeacha Oifigiúla

Foirmeacha Oifigiúla

- Ábhar agus leagan amach na bhfoirmeacha oifigiúla -
 - i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla
- Féadfar forálacha éagsúla a dhéanamh maidir le comhlachtaí poiblí éagsúla nó foirmeacha oifigiúla éagsúla
- Ord na teanga & téacs - feiceálacht, infheictheacht, inléiteacht, méid, cló, cuma fhoriomlán agus stíl
- An teachtaireacht chéanna i ngach teanga
- Teidil - roimh ainmneacha agus ina ndiaidh, difríochtaí foirmiúla a aithint i ngach aon teanga
- Giorrúcháin

Lógónna

Áirítear le lógónna: stáiseanóireacht, libhré, comharthaíocht, scéimeanna, cláir, tionscnaimh bheartais, suíomhanna gréasáin a riarann an comhlacht poiblí nó a bhfuil an comhlacht freagrach astu.

Comhlachtaí reachtúla nua

Téacsanna ainm agus lógó i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla.

Athnuachan nó/agus athrú lógó i gcomhlachtaí poiblí atá ann cheana

Téacs lógó i nGaeilge, nó i nGaeilge agus i mBéarla.

I dtéacsanna dátheangacha —

- (a) tagann an téacs i nGaeilge roimh an téacs i mBéarla
- (b) cothromaíocht ó thaobh feiceálachta, inléiteachta, cló
- (c) comhsheasmhacht na ngiorrúchán sa dá théacs

Fógraíocht

Áirítear le fógraíocht cumarsáid tráchtála, cur chun cinn seirbhíse/táirgí, fógraí earcaíochta foirne, tionscnaimh bheartais, díolachán nó ceannach sócmhainní, comhairliúcháin phoiblí, soláthar seirbhíse.

Caithfidh comhlachtaí poiblí a chinntiú go bhfuil:

- ▶ **20%** ar a laghad dá bhfógraíocht bhliantúil uile á déanamh trí Ghaeilge
- ▶ **5%** ar a laghad dá mbuiséad bliantúil á chaitheamh ar fhógraíocht trí Ghaeilge agus foilsithe ar na meáin Ghaeilge

Ciallaíonn “meáin Ghaeilge” aon mheáin ina bhfuil 50% nó níos mó d’ábhar na meán sin as Gaeilge.

Cuntasacht Comhlachta Phoiblí

Feidhmíocht agus Tuairisciú

Déanfaidh ceann an chomhlachta phoiblí -

- ▶ comhalta foirne eile a cheapadh, ón mbainistíocht shinsearach, chun maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmíocht agus ar thuairisciú oibleagáidí faoi na hAchtanna.
- ▶ a chinntiú go gcuirtear achoimre ar fheidhmíocht & ar thuairisciú san áireamh i dtuarascáil bhliantúil an chomhlachta lena mbaineann.

Seirbhísí Dírithe ar an bPobal

Seirbhísí pobal-inrochtana

- ▶ Seirbhísí a chuirtear ar fáil, cibé acu ar bhonn íocaíochta nó nach ea, thar ceann comhlachta poiblí ag duine seachas comhlacht poiblí don phobal i gcoitinne/d'aicme den phobal i gcoitinne,
- ▶ Déanfaidh comhlacht poiblí gach beart cuí chun a chinntiú go ndéanfaidh an duine sin, i leith sholáthar na seirbhíse sin, na nithe seo a leanas a chomhlíonadh —
 - ▶ rialacháin faoi alt 9(1),
 - ▶ fo-ailt (2) agus (3) d'alt 9, agus
 - ▶ cibé caighdeáin de na caighdeáin teanga iomchuí is caighdeáin a mbeidh feidhm acu maidir leis an gcomhlacht poiblí lena mbaineann.

Ceisteanna atá ardaithe (1)

Dualgais ar Chomhlachtaí Poiblí

- *Mura gcomhlíonann comhlacht poiblí a dhualgais éagsúla maidir leis an reachtaíocht seo, cad a tharlóidh ansin?*

Níl aon athrú - leanfar na céimeanna atá leagtha amach sa reachtaíocht cheana faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003:

- fiosrú gearáin/monatóireacht
- imscrúdú reachtúil (más gá)
- fionnachtana/moltaí
- tuairisc chuig Tithe an Oireachtais

Ceisteanna atá ardaithe (2)

Fógraíocht - Alt 10A. Fógraíocht ag Comhlachtaí Poiblí

- ▶ *‘Conas a chomhlíonaimid an dualgas 20%?’*
 - Ciallóidh an dualgas go mbeidh ar 1 as gach 5 fógra a bheith i nGaeilge
- ▶ *‘An cuótaí iad 20% / 5% ar fhógraíocht don eagraíocht iomlán nó d’ionaid/feachtais aonair?’*
 - Baineann siad leis an eagraíocht (comhlacht poiblí) ina iomláine
- ▶ *An bhfuil an 5% sa bhreis ar an 20% nó mar pháirt de?*
 - Déanfar monatóireacht orthu mar dhá tháscaire géilliúlachta ar leith. Ach is féidir fógraí a áirítear sa 5% caiteachas a áireamh mar chuid den 20% d’fhógraíocht.

Ceisteanna atá ardaithe (3)

Fógraíocht

- ▶ *‘An féidir leat a shoiléiriú, an ndéanann na rialacha maidir leis na Meáin Shóisialta tagairt ach d’fhógraí íoctha ar na Meáin Shóisialta agus ní gach postáil ar na Meáin Shóisialta - cinn maidir le earcaíocht srl?’*
- Áireofar gach póstáil fograíochta (íoctha nó neamhíoctha) faoin bhforáil 20%. Ní áireofar iad sa bhforáil maidir leis an 5% áfach toisc nach bhfuil aon cheann de na meáin shóisialta a bheadh ag teacht leis an sainmhíniú do ‘meáin Ghaeilge’ sa reachtaíocht.
- ▶ *‘Conas a dhéantar gníomhaíocht [fógraíochta] a rianú?’*
- Beidh Teimpléad Tuairisceoireachta le líonadh ag comhlachtaí poiblí maidir leis an bhforáil 5% agus 20%. Beidh an Teimpléad cuimsithe sa chomhairle a scaipfear maidir le halt 10A.

Ceisteanna atá ardaithe (4)

Fógraíocht

- ▶ *Cad is "meáin Ghaeilge" ann? An gcuirfear liosta do na meáin Ghaeilge ar fáil do chomhlachtaí poiblí?*

Is ionann “meán Gaeilge” agus aon mheán ina bhfuil 50 faoin gcéad nó níos mó d’ábhar na meán sin trí mheán na Gaeilge. Aithnítear go bhfuil deiseanna áirithe ann fógraíocht a cheannach agus a chur ar mheáin Ghaeilge a thagann leis an sainmhíniú reachtúil faoi láthair.

Tuigtear freisin go bhféadfadh líon na meán cáilithe méadú in imeacht aimsire.

Beidh tuilleadh eolais faoi seo sa chomhairle a eiseofar go luath.

Sonraí Teagmhála

An Coimisinéir Teanga

An Spidéal

Co. na Gaillimhe

091-504006
1890 504006

www.coimisineir.ie

eolas@coimisineir.ie

@ceartateanga